

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 5 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Admînistrarea tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, strada Măcelarilor nr. 47.

Correspondențe săntă și se adresa la:

Redacția "Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 45.

Episoade nefranțate se refuză. — Articolele nepubliașă nu se înapoiază.

INSETIUNILE:

Pentru odată 7 cr. — de două ori 12 cr. — de trei ori 15 cr. rândul cu literă garnitură — și timbre de 30 cr. pentru fiecare publicare.

Cătră onorății cetitorii!

„Respândirea culturiei în tōate părțile societății omenești” — écă o trăsătură principală din caracteristica timpului modern! Néurmuri cele mai întinute se întrebuință în realizarea acestui principiu democratic în adéveratul înțeleș al cuvîntului, și nu Români vor să fie cei din urmă, cari anul și înțeleș glasul scoloului în care trăim.

Când Marele nostru Andrei a întemeiat înaintea cu un pătrar de secol organul „Telegraful român”, una din cele multe instituții, ce le-a creat el pentru cultura poporului român: atunci neînțelutul nostru părinte a fost în sinul națiunii sale mult înbită tâlmașitorul ideilor moderne, pe care lii mai adene dăgă că ori și care dintr-o Românie contemporană din monarhia acăsta le-a pătruns. Tot Romândul să învețe carte și să se lumineze! Intru ajungere scolului acestuia tōate înțesirile!

No credem deci în conformitate cu spiritul nemuritorului Arhiepiscopului și însemnătatea sa de a fi într-o următoră totdeauna în corespondere cu onor public cetitor, dacă ne permitem a adopta în scrierile noastre elementul fonetic, desigur cu ore care restricționează, dictată parte și de considerații, ce trebuie să le avem față de onor, cetitorii ai noștri de păna acum.

Principiul fonetic este o cerință a limbisticii și pedagogiei moderne.*

Introducerea „semnelor” în scrierile noastre și însemnătatea socială: se ușoară lătirea culturiei în tōate clasele populare noastre — și are totdeauna o

* Ediția Tel. Rom. — Anul II. 1877. Nr. 17—24.

însenătăție națională, căci România de dincolo de Carpați și din Bucovina scriu cu „semne”.

„Telegraful Român” vrea să fie un organ popular și național! —

Redacția.

Sibiu, 2 Ianuarie.

Finea anului trecut ne a lăsat putină bucurieă pe anul nou, în care suntem deja de două zile. Alegerile oficiilor comitateni în tot cuprinsul patriei ne dau o iconă triste despre ideile autonomei municipale din Ungaria. Această unică împregnare este în stare a amplă de măhiruțe pe fiecare cetățan bun cu simțemant adeverat constituțional. Sunt însă și alte multe împregnări, care înțing interesul culturii și a leilor, a căror amintire numai, nu măhnesc și mai mult decât totă procederea la alegerile oficiilor în comitate. Decât cum le avem astăzi, le am cincisă mai bucurios guvernului, să le facă pe calea denumirii și să ne crăte de perdearea de timp, de spese, pe la adunări și în fine de multe emoții zadarnice; de drept în urma urmelor tot organului guvernului decide pe cum voiesc. Am mai crută la evenimentul denumirii și apostrofările, care ni se fac adeseori, dicindu-se că suntem inițiatori statului, din simplul motiv, că nu găndim și noi în tōate ca oménii guvernului, și interpretăm legea sau după cum credem cătrebură interpretată.

Dar să ne întorcem la firul părăsit. Amestecul guvernului în afacerile noastre scoalașe, dispozitivurile celor fară de considerare la serbia poporului și la seccia cea mare de căstig în tōata întindere terrei, și pe lângă tōate aceste, neîndurătoare execuțiuni de dare în tōate părțile patrie, sunt nisice stimuli, cari nu pot stimula spre bucurie, ci descuragă înfricoșat și pe cel mai răbdător patriot.

Dar oră am terminat cu tabelul trist?

Adevărat că materialul nu ar fi sfîrșit; totă întempliera încă prea vast pentru angustele aleale unui diariu. Ieona, că să fie întrăgă și să o aderevă reproducțione a situației ar trebui să suprindă și neajunsse, cări nu precez de sus, de la guvern, neajunsse, cări se nasc în sină societății noastre mai anguste și cări sunt tot asă de pagubătoră ca și cele care vin de sus. Avem și noi, poporul român, scăderi politice, d. e. aplicarea spre desbinzare în momente decizionale, scăderi bisericice și scolare d. e. putină interese de dănsel și abandonarea lor pe umerii cătorva funcționari; pe cănd ele ne interesează pe toti Români, ori de ce confesione.

Când ne ocupăm cu descrierea situației în modul de mai sus, suntem să vedem ce deciem din anul trecut în cel nou: — departe și de noi a voi să stărim ură asupra guvernului, să asupra celor interesați în causele și afacerile amintite. Din contră, le aducem aminte publicului, pentru că să molezze asupra lor, din prenumă cu noi, și la tempu să cercușă, dinpreună cu noi la posibilitatea îndepărta a neajunsurilor de orice natură.

Ori nu se succede de tot, ori în parte, la totă întemplieră terminând anul în care intrăm acum mai bine ca cel trecut, voin avă cel, potin la fine anului următor sădile mai plăcute. Mai bine târziu decât mai odată!

Resbelul.

Sibiu, 2/4 Ianuarie.

O nouă lovitură grea a suferit Turcia. În 9 Ianuarie n. a. armata principală — una desprecăzută mai dispusă Turcii, — fu prinșă de generalul rusesc Radetzky la străințorea delă Sipca. 28,000 soldați, 10 baterii și un regiment de cavalerie sînt prinși. Afără de catastrofa de la Alagia-Dagh, în cronică

În ajunul anului nou se formeză cete de căte 4—5 însă și mai mulți, care făgă somot, sunând clopotelote și pocind cu biciorile și strigând: La mulți ani! etc. dela casă la casă. A doua zi de dimineață pornește copiii cu sorcovă la felicită. Sorcovă este o vargă (mitea) cu două ramuri, ½ metru lungă, și împodobită cu flori, cordele (panthice) și cu alte lucruri străucute. Cu această atinge mereu pe persoana cu o felicitate până când termină urarea următoare: „Sorcovă veselă! să trăiesci să imbrăteșci, ca un măr, ca un păr, ca un fir de trandafir; căte pae (sau sindile, olane sau cu ce va fi coperta casa) sănt pe casă atâția galbeni pe masă!”

Eră prete de umbilă parte cu urez parte cu bombonă de sămână prin case urând de anul nou cu: „să trăiți la mulți ani!”

In România, din cînd în cînd, se sărbătorește nașterea crăciunului. Preste „Bună dimineață moș crăciun.” Preste de umbilă cu icôna nașterei și săra, parte colindă pe la forestieri, eră parte umbilă cu stănu în ajun, dar și în tōata durata sărbătorilor păna în 7 Ianuarie săra.

Născereea la Christosé... ... si: „Feciora astăzi... ”. Sără când intențează, încep copiii a colindă următoare colindă:

Sculai! sculai boeri mari,

Florile d'abe!

Că vă vin colindatori

Florile d'abe!

Năptea pe la cintători

Florile d'abe!

Și nu vă vin nici cun rea

Florile d'abe!

Ci văduc pe Dumnejeu

Florile d'abe!

Să vă măstări de rêu,

Florile d'abe!

Un Dumnejeu născut,

Florile d'abe!

În scutie învăță,

Florile d'abe!

Sculai voi Români plăgari,

Florile d'abe!

Că pe ceriu să arătat,

Florile d'abe!

Un luceaf luminat,

Florile d'abe!

În sâmbătă sătineră,

Florile d'abe!

nună în 31 Decembrie, prin urmare i-a trebuit la trecerea Balcanilor pentru a înainta 2 milioane de lile și 6 nopti.

Colona Weljanoff, înaintând din Vraces, a avut de a se lupta cu greutăți și mai mari; tunurile trebuiau desfăcute de lafete și aşedate pe sănii; în decursul marșului pe Balcani, colona a primit mandatul a-si schimba direcția marșului și a merge, în locul la Silivaș, tot la Cîrian, fiindu-se recunoscuere a descooperit, ca Turci fortifica și nouă poziție în Tașchisen, care Rusii voiescă o atacă. În 30 Decembrie Nelianof a sofis în Cîrian, Turci, neobșerndă, nu puteau opri și se hotărău prin urmăre, așteptă pe Rusi în poziția fortificată de la Tașchisen, unde în 31 Decembrie s'a întemplat apoi lupta cu rezultat cunoșcut.

Despre lupta de la *Tașchisen* din 31 Decembrie în telegraful oficial comunică următoarele detaliuri:

În 30 Decembrie trei trupe esploratorice colonel de la Orchania s'au concentrat adesea desfășurările generalilor Rauch, Kurloff și Filosoff. În 31 Decembrie pe la amurgul zilei Rauch cu regimentul Preobrazenski a înaintat către fortificațiunile turcesci situate de-a dreptă de Tașchisen. Generalul Kurloff a porât cu a doua brigada din divizia sa de infanterie către Dolnacevo, încunjurând aripa stângă a Turcilor, pe când întregă cavalerie executa incunigurarea din spate înaintând spre Dolničomassan; generalul Filosoff ocupă cu brigada primă din divizia sa de infanterie a 3-a și cu al 2-le și al 3-le batalion de vânători ca rezervă sosește spre Sofia. Colona generalului Welianoff s'a postat la Gorni-Bugorul, nu departe de Sofia, unde se aflau vro 20 tabere turcești. La 9 ore dimineața luptă începă; desfășurările Rauch a dirigiat 3 batalioane sub comanda colonelului Wasmund la Gorni-Vercspră asigurarea aripei stângă și spre a se uni cu trupele contorului Šuvaloff, pe când generalul Šuvaloff facea o mișcare înainte și în dreptă pentru indeplinirea unirii cu colonelul Wasmund. Deodată cu începutul luptei la desfășurările generalului Rauch, Šuvaloff precum și trupele principalei Oldenburg, care remăseseră în frontul pozițiunilor turcesci dela Arab-conac și Sandor-nie, au început bombardamentul; demonstrațiunea asta a fost de energie, încet rezervele turcești au fost totă diu reținute a înaintă spre Tașchisen. Într-acceași generalul Rauch susținează bombardamentul numai în front, a dirigiat un regiment de infanterie și de vânători peste deluri în dosul unității Tașchisen; atacul în front ar fi fost zadărnică, finindă po-

situația era bine fortificată și fie-care casă, gătită de apărare; lupta artilierilor și vânătorilor a fostă dela 9 ore înaintea amelii până la 2 ore după amelii.

Deodată resuau strigătele de har-ru! în dosul poziției de infanterie turcescă erau regimenteri și vânători, care năvălău Tașchisen din dos, pe când Turci se afaau de refacere. În același timp colona generalului Kurloff a îndepărțit incunigurarea și s'a postat pe sosește după deliriul do-minate din Tașchisen, sungrumând astfel Turcilor comunicația directă cu Arab-conac; în urma acestui Turci nu fugiră către sosește ci pe plaiuri, lăsând în urma lor ca, cările de mu-niții și pe rântări, artilleria lor pre-cum se vede a transportat-o de mai înainte. Dupa ce o împușcătură bine nimicita asupra poziției turcesci a cauzat o explozie, inițiatorii a încașat cu totalul focul de artillerie. Colona generalului Kurloff a persecutat pe Turci, n'a putut însă înainta în mars din cauza unei neguri dese, celelalte trupe au petrecut noptea pe poziția lui. Dupa biruința dela Tașchisen Turci începura, precum se vede, a părăsi Arab-conac și Sandor-nie, lăsând în urmă lor numii arier-gardă; săcăză în sera din 31 Decembrie n. S voluntari din regimentul Semenov s'au furiașat pe lungă fortificație, pen-tru a deveni de mai multe eli ocupate, fură primiți cu un foc de puțe veem-ști și ar trebuit să se retragă. Despre retragerea Turcilor din Arab-conac și Sandor-nie s'a scris în siguritate numai în 1 Ianuarie și dimineață, voind a se retrage arier-gardă turcescă, compusă din 34 tabore, ea era amenințată din totă partile de trupele rusești și a fugit în cea mai mare disordine; și a slăbit mai întrăga devine prină.

Revista politică.

Despre politica internă avem pu-tine de dă la acest loc. Din afară pre-ocupă trei momente politice publicionul cel mare al Europei: cursul ce ia re-sboilă de la trecea rusilor printre Balcani; armistițiul pe amendonu-teatrele de luptă și mōrtăea regelui Victor Emmanuel, despre care ne înscun-tăjăi trecută telegraful.

"Times" vorbește de pe acum și de condițiunile de pace. După cor-respondență ei din Bucurescii, prin-pele Carol ar pretinde la facerea pații independență, Dobrojuia cu gurile Dunării, precum și dărâmarea fortărelor Silistra, Ruscic și Varna. Ace-lăi cor. dice că Rusia se săiese a că-păta înapoi darabulul din Basarabia dat României la 1856, Rusia în silință

sea de a recăstiga Basarabia se în-voiescă a cede României și o parte din Bulgaria, din preムă cu Vidinul. Cestiuina basarabică a facut rure sănătatea României.

† Victor Emmanuel II, regele Italiei.

Din Roma, socii sub dto 9 Ianu-ariei n. vescă neasteptata despre mor-te regelui Victor Emmanuel. El cădu-vică victimă unor friguri periculoase insotite de o aprindere de plămăni. Nascul a fost la a. 1820, 14 Martie, a fi cel mai bătrân al regelui Carol Albert.

Poporul italian îl jălește din pro-fundul inimii, căci întrărându-să-a pre-dut pe interemeitorul și scutul unită-tii sale politice și naționale. Victor Emmanuel a fost bătrânul, care a avut totă calitatea necesare pentru a în-deplini opera gigantă a unificării Italiei; el în totdeiasă să și-a alcătu-ță părăbăii cei mai capabili, pentru du-cerea la îndeplinire a operelor pro-puse; și șădă pusi la locul lor repre-sentele le lăsa cuțit liber pentru ac-tivitatea lor folositore. El și-a sănătătia în olătă, în timp de nevoie, elemen-tele disparate, și conservându-șă au-toritatea, se regăsește el nici odată nu și uită de datorinile sale cu monarhia constituțională.

La suirea sa pe tron în 23 Martie 1849 țara sa, Piemontul, era băntuită de un răsuor nefericit asupra Austria. După ce trecuți acest desaștră și se în-cheia pacea, timurul rego încerca re-orga-nizarea financiulară, militară și cul-turală a regatului. Ajutat de mini-strii esențiali Azeglio și Cavour îi și suc-cessă în curând a punct acesă reorga-nizare în lucrare, care păna la an-1859 propăsă atât de mult, încă rega-tele putu să încrepează cu totă putere-lucrare pentru unificarea națională și politica a Italiei. După bătălia sângeroasă dela Magenta și în urma înche-ierei păcii dela Villafranca, Victor Emanuel dobândi Lombardia. În curând se anexă și provincile Toscana, Parma, Modena și în anul 1865 se făcu Flo-renta capitală a Italiei. În urma re-sbelui cu Austria din 1866, în care Italia era aliatul Germaniei, Victor Emmanuel devin învinză la Custozza și Lissa, totuși dobândi Venetia și în urmă resboile frances-germană ita-lienii căsăgări în sârșit și Roma, care devine capitala Italiei.

Astfel în restul de abia 20 ani, regele Victor Emmanuel vănușă înco-ronat cu succesul cel mai splendid do-riștele sale și a poporului său.

Corespondente particulare a le „Telegrafului Roman”.

Budapest, 30 Decembrie. [Cor. orig.] Tăta lumea de aici este pre-occupată de procesul Miletici. Nu este îndoială, că procesul acesta va sterini un viu interes de departe preste marginile amendurilor jumătăților mo-narchiei noastre.

Dupa că să desfășură până a-stădi, procesul dovedesc o bogăție immensă de material, intele scripte sănătătii scrise; dovezi pentru culpozitatea acuzațui însă nu sunt, cel puțin martori, afară de unul, cu mul-tele Rancovicăi, nu sună nimică îngre-unător pentru Miletici. Ve vă aduce aminte, că mai deudenile unul dintre martori, amine Timarevcici, a mu-rit morte grabnică. Acesta marturis-ță lucruri, prii cari Miletici erau greu compoziți. Mai târziu însă și se revăză că tot ce a mărturit, afirând că a fost sedus și corrupt de Rancovicăi și mărturisit, așa cum a fost mărturi-sit. Daca triașă acest martor se revăză lumină în afacere, acum lucru să ramână incurcat. Si mōrtăea cea grabnică a lui Timarevcici a fost co-men-tată la timpul său în multe felinăi; astădi este și mai mult supușă diver-

sei comentare, după cum sunt omene-ni dispusi a tină parte lui Miletici seu a dorii condamnarea lui: dic adecă și unii și altii, că Timarevcici ar fi o victimă a procesului. Nu fac judecătă-nici într-o parte; și poate că sérstul procesului să reverse lumina asupra multor impregnări, care astăzi sunt încă forte intunecate.

Căt despre Raneovici obser-nu-mai atât, că lumea nu vorbesc bine despre despră. A fost și inclusiv pentru-a răută grea pe ore cine. Alcum este Séră de nascere.

Cestiuina codicilei penal n'a tre-cut cu siguranță după cum credeam să după cum mă și exprimaseam într-una din corespondențele mele. Ar tre-bui mai mult aprețuită și de publicu-m nostru. Am așteptat să văd dela numeroșii nostri juristi, dacă nu mai mult, vr'un articul despre această opera-ri; așteptarea mi a fost până acum zădărnică; pare că nu ne interesează și pe noi întocmai ca și pe alții. Aceasta asia întracă.

Diața noastră a inceput după sér-bători să lucre — în secțiuni. Lucra-riile ei sunt un contrast foarte mare față cu egișoul cu el produs telegre-me de pe campul de răsăbi. Noi de aici avem, unii sperante, altii temeri, că ieră cea grea va de la Turcilor temp-za se reculegă în Rumelia. Scările din urmă dela corespondenții demni de credință, ne spun, că Turci și înarmătă părăsesc întrucâtă într-o serie de acțiuni militare. Séră vor inainta fară rezistență până la Adrianopol. Se vor-besc și pe aici, și încă mult și ca mere predilecțione, de incetare de arme (armistițiu).

Se vorbește numai, pentru că se da putin credință acestor vorbe. Îndoială acăstea e motivată. Rusia după invingerele din urmă va pune condi-ții neacceptabile Portii și nu va voi-a lăsa ocasiunea de a nimice în cu total imperiul otoman. Ocasiuinea se pare a fi prea venită și nimenea nu o pro-movăză mai mult decât Turci însăși. În Constantinopol nu și mai are ni-mic capul la locul său. Alărgă confi-niștii ministrui, veziz cu suțan cu tot și nu sciu de unde și cum să oprescă torrentul rusesc, pe care nu mai im-piedică nici elementele, Anglia, în care pimeau toate speranțele turcofilor noștri, nu scie ceva mai bun pentru Turci decât le recomandă să mărgă la Rusi și să negoțeze cu ei mai întâi pe-tru armistiți și apoi pentru pace. Avă-va succes acest stat, sfat, evenit pentru Englezi și scurpe scump pentru Turci . . . în privința acăstei mă-simprimări mai sus.

Din o parte despre care m'am conving în ocasiuni diverse că este bine informat, aflu, că România vor să facă pace separată cu Turci. De aici însă nu este iertat a deduce nu-mai decât că vor și face. Peripetele resboilei orientală sunt atât de nepă-trunse, încă chiar și diplomații activi nu sunt în stare a spune do ade ce va fi înămă.

România, după ce au reportat glo-riă pe campul de luptă, au reportat o îsbândă nu mai puțin însemnată pe campul diplomației. Orici că de rău simțești România la o sămătă de omenei, pentru peșcul că au băut pe Turci, pot afirma că o săma de omenei au avut o satisfacție ne spusă de mare, că ministru român Cogălnicean a scintă să înfundă asă de bine gura "cancelarului" Ristică al Sérbilor. Sér-bă, având în anul acesta noroc mai mare decât în anul trecut, și pe cum se vede, nefind cu desevăzări initiați în secretele lui Gorgiacovă, acu-erut, prin ministru lor de esterne Ristică, dela Cogălnicean, deslușire: cu ce scop merg (Români) asupra Vidinului. Re-spusul ministrului Cogălnicean a plă-cut de minune. El este cunoscut de sârat și păpirat: să nu și face Ristică gânduri, căci cestiuina Turcisi și a Orientalui și asia nu o pote deslega

Er în fundul scufinții,

Florile d'albe!

Este o pără mastăpată*,

Florile d'albe!

Ce cuprinde lumea tăă,

Florile d'albe!

Tarigradul jumătate,

Florile d'albe!

Bucureștiul trei pătrare,

Florile d'albe!

Hulubija** pe porția,

Florile d'albe!

Hulubija a surbat,

Florile d'albe!

Să trăi!

Bătălie de pe la scole umbălu-

ciu, în tôte dilele, fie diuă, fie séră,

până în 7 Ianuarie, cantică: "Trei

crai de la rezărit..." în oras "In Vi-

fleem" etc. — Aceste moduri de pre-

vestire ale nașcerii Măntuitorului, mai

mult mai puțin, sunt obiceiul în

tôte pările locuite de Români, și càn-

țecile, cu o mică variație, sunt mai

tot acela. (Va urma).

* Păte: nășinătă?

** Forumăla

Ömenii să-i înfrățește,

Florile d'albe!

Cântă n' luncă pascerele,

Florile d'albe!

La terastă rondeane,

Florile d'albe!

Noi vă dicem să trăpi!

Florile d'albe!

Intra mulți an feriviți!

Florile d'albe!

Si ca pomii să rodipi,

Florile d'albe!

Si ca ei să "nătrănești"!

Florile d'albe!

Sau:

Sculați sculați boari mari!

Florile d'albe!

Că vă vin colindători,

Florile d'albe!

Si nu vă nici cu un réu,

Florile d'albe!

Ci vă vin cu Damnedea,

Florile d'albe!

Mittel și frumusel,

Florile d'albe!

Cu scufu de umbac,

Florile d'albe!

nici unul nici altul nici amândoi (Co-gălănic și Ristică) impună.

Românii mai au un titlu de a fi bine văzuti. Este tratamentul cel bun ce ești Turci la densi. Cu toate aceste Români tot nu sunt „deznii” de întrig „amoral” conceputăilor noștri. Afirn însă, că dacă Magiajari din Transilvania nu se vorbește asupra noastră, Ungaria ar fi simpatizat României, un căstig imens pentru România și pentru Magiajari și în fine pentru oriental Europei.

Vezi și astăzi ca regale Italiei Victor Emanuel a murit.

Procesul Miletici.

În 29 Decembrie a. tr. s'a făcut în Pesta acest proces adaptat cu atâtă nerăbdare. Tribunal se compune din: vicepreședinte Dr. L. Bogisich, consilier reges, raportorul Dr. Lassy, St. Frencis, votant și notarul Dr. Gervay, protocolist.

Ca accusator public apare vicepreședinteul de stat Dr. Bökh, ca reprezentant Dr. Polit.

Martorii Invitați din partea tribunalului sunt următori: G. Rancovics din Kis-Zombor, I. Timaresevics din Belgrad, C. Ioanovics din Neoplanta, V. Lujanovics, P. Šilvi și V. Majinsky din Kinkada, T. Stefanovics din Viena, T. Gorgyevics, D. Bassanovsky, N. Zega din Belgrad, A. Bende din Curog, I. Szabalkay din Csurgó.

La dorința defensorului s'au invitat 14 martori.

La întrebările generale făcute în limbă maghiară Miletics respunde germanesc declarând, că este de 52 ani, născut în Mašorin „granița militară”, că n'a fost depus decât pentru un articul publicat și că densus este avocat, juriat și depusat în dinea pîrsei.

Procurorul de stat Dr. Bökh cetește pe scurt învinuirea. De cănd cu restabilirea ideii maghiare de stat Miletics și dianul său „Zastava” au fost, caru combătut și au agitat mai mult în contra aceliei idei de stat; Miletics a fost, care a nutrit în poporul său ură și inimicie în contra con-sistinței și înregățitii statului.

Martorul George Rancovics, care trece de invintoritor principal, afirmă că pe la sfîrșitul lui Maiu 1876 Dr. Svetozar Miletics, în ordine Nr. 9 a otelului „la regle Serbiei” a jînt o vorbire în prezența și a lui S. Căsăpionovics, Vranyevics, S. Popovics, Asenievics, L. Kostics, și că în același vorbire Miletics a dîs, că în Banat, în Bașca și Granita militară serbească s'ar 20—30.000 voluntari gata a sprijini Serbia în rezuloul contră Turcii și că spre a putut trece voluntari neîmpedicați în Serbia la cea dinăuntru bătrâne în Ungaria; banii și arme sa vor să devină, de altfel para lansării armelor destuse la casă de nevoie.

Miletics provoacă pre cei de față a lucra prin agenții lor în acest înțeles, căci și va

biru Serbia, el va intinde mâna de ajutoriu spre a măntui de „Mongoli și serbofagi”

Prințul George Karolyi, care locuiește în Ungaria. Asa va

fi cu putință a reunii Banatul, Bașca și Sîrmia cu Serbia formând un regat sub principalele Mila.

Apoi că proiectul din părțile amintite trebuie să se aleasă a provocă o răsolă pentru a măntui pre Serbia de vrâșmăjii lor Magiajari. Martorul Rancovics adage că Miletics a jînt acelaș vorbire ca toast și că cei prezenți în număr de

20 însă și că prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

20 însă și că cei prezenți în număr de

cut epochă în știința secolului nostru, s'a constatată în urma unor experimentări de aproape 17 ani, că se affă plante cări azotul trebuințos nu și procură pe care îndatina și cunoșteau că prin aceea și ele prind cu ajutorul frunzelor lor insecte, din cari prin un proces, asemenea procesului de mistuire al animalelor, estrag materiale azotose, necesare pentru nutriție lor.

Aceste cercetări facute cu acuratețe și claritate admirabile, particulară lui Darwin, și depuse în opul seu cel mai nou, intitulat „Insectivorous plants“ conțin atât de lucruri interesante și nouă și ne procură atât privirii minunate în luceara misterioasă a naturii, încât nu va fi o cale, iubitor de natură, care să nu urmeze cu vînă interesul esențial lui. Dar fiind că nu fie căruia dintre ceteriori nostri va fi cu putință a-si procura, să o percurge opurile compedișoare în cari sunt cuprinse observările lui Darwin, credem a face un serviciu ceteriorilor nostri, dacă la acest loc vom comunica pe secol urmatorul fel de date, despre curiosul fenomen al plânzelor insectivore.

Estindându-se însă opul din ceteia asupra unui număr mai însemnat de plante decât săl puteană să se întâlnească în cadrul unui articol de foile periodice, nu vom mărgini a scote din materialul vast cele mai marcate și interesante observări despre plantele *Drosera rotundifolia* și *Dionaea muscipula*, care sunt ore-cun reprezentanții acestui curios soin de plante.

Planta *Drosera rotundifolia* este ore-cum o plantă cosmopolitică, caci o afamă în totă părțile lumii, atât în regiuni reci, cât și în cele calde, la locuri umbrăso și mojitoase. La noi în Transilvania se află în Secuime în mai multe localități. Dionaea este mar-ginită pe un teritor angust din America de nord, anume pre provincie Carolina.

Drosera rotundifolia este o plantă cam de 8" înălțime cu un cotor erbos, proiectat numai la baza sa cu frunze. Florile au un putere și corolă cu cîte 5 frunze libere, cu 5 săi mai multe stamini și un ovuar superior cu 1—3 camere. Deasupra ovariu-lui se află mai multe stiluri secrete să stigne sesile. Aproape de pămînt cresc din cotor de comun cu 6—7 frunze, cu codă lungi, grise și cu înălțime rotunjitoare. Ele se întind orizontal pe pămînt.

Fata intrăgă a frunzelor este acoperită cu niște filamente lungi, său tentacule, care în vîrful lor portă cîte o umflătură (glândulă). Glandulele aceste în tot-două sunt învelite de un secret și bălos, care plantei îngrijești îi dă aspectul ca și când ea ar fi acoperită de pieptări de rouă. În central foliei tentaculele sunt mai scurte, din ce stă înse mai la marginea, cu atât sunt mai lungi. În fiecare filament intră cîte un mărunchiu de vase spirale, care se termină în glandulă. Colorele filamentelor centrale este verde, a celor margini roșetează.

Aceste glandule au înșinură de a secerna materie bălosă ce le înveliește tot-odată ele sunt în stare a absorbe materiile lichide ce ar veni în contact cu ele și prin agentii din afară pot fi aduse în un fel de iritație. Afară de filamentele cu glandule se mai afă pe frunze niște perișori mai scurți, așa numite papile, care și ele au facultatea de a absorbe, nu însă și de a secerna materie lipicioasă.

Cea mai interesantă și mai însemnată înșinură a tentaculelor, este vrabilitatea lor. Indată ce vîr-

corp străin, organic sau neorganic, vine în contact cu o glandulă din centrul frunzelui, aceasta ajunge în un studiu de iritate, iritație se transmite prin tentacule dealungul și dealul frunzei până chiar la tentaculele marginale, și aceste încep a se invoca una după altă, miscându-se către obiectul care a cauzat iritație. Tot aceeași se întâmplă și în casul când s'ar irita vre-o altă glandulă marginală. În orice casu rezultat este același: mai cu incetul, său mai în grăbă, după cum adesea obiectul iritator este mai mare sau mai mic, solubil sau nesoluibil, după cum este temperatura dimprejur și puterea de viață a frunzelui, tentaculele se plecă în sprijul străin, și l'cuprind cu o mulțime de brațe din toate părțile.

Fleescibilitatea tentaculelor nu se estinde dealungul lungimile întregi, ci e margină numai pe jumătatea inferioară a lor. Arareori se întâmplă ca și lamina frunzelor să se miscă și să se aseze în jurul obiectului, totuși să se observă în anumite cazuri și acest fenomen.

Forte interesant este ceea ce urmează după îmbrățirea obiectului, cu deosebire dacă acesta este un corp organic, ce conține nitrogen sau azot. Glandulele tentaculelor puse în mișcare, vin și ele tö în un fel de iritate și seconzări cantități mult mai considerabile de materie bălosă, decât cînd stăt în stare normală. Secretul acesta, care se varsă în jurul obiectului prins, este acru și are insușiri antiseptice, va să dici împedăcării putrefacție. Să se observă în multe rînduri că, până ce o bucață de carne, albă de ou, brânză etc. așezate în mușchiu umed, în restimp de 48 ore treceuse în putrefacție și se înflorește, pe atunci bacătele încăzu-jate de secretul acru al glandelor Droserelor remasă curate, nestrecăte, și albăzu de ou se prefăcă în o masă transparentă. După un timp încrucișat, după adecăt Drosera și-a estras din obiectul primă nutrimentul său, tentaculele încep a se întinde îngrijești și se asează în poziția lor normală. În acest timp secreția scade în cantitate, suprafața frunzelor se svântă și remăștile nefolosiștoare se pot delătura usor de pe frunze prin suflarea vîntului, său în alt mod.

(Va urma).

Dr. D. P. Barcian.

Scrisi ultime.

Roma, 13 Ian. Archidecuile Rainer (cumnatul morțuului rege Victor Emanuel) a soisă și a fost primă la gară de principale de Carig nă și de ministri. Înmormântarea va fi în 17 i.c., depunere jurământului în 19 i.c. Regale Umbert a dispus a se face înmormântarea lui Victor Emanuel în biserică Paanteon din Roma.

București, 12 Ian. Se așteaptă capitolul rea și Vîndomu.

Belgrad, 12 Ian. „Cor. pol.“ La luară Nisipului Sérbiu la hiat 150 tunuri și peste 20,000 puseci.—Trupele trecuse după depunere armelor, pot fi eliberate; ofi-cirilor li s'au concezabilile.

Malta, 13 Ian. Admiralul Hornby cu statul său major a pornit spre orient; alte corabii urmăză.

Tiflis, 12 Ian. Cela 9 i.c. Erzern este blocat cu deseverire.

Selvi, 11 Ian. Avant garda lui Gurko a ocupat Mecisa, Peischer și Ichtiman. Perderi neînsemnante.

Odesa, 11 Ian. Done monitore turcesci au bombardat Eupatoria (cetate în Crimeea).

London, 12 Ian. După „N. fr. Pr. Soleiman pașa“ telegraf eri la Constanța-nopole că nu mai e în stare a opri pe rusi.

London, 12 Ian. După „N. fr. Pr. Soleiman pașa“ telegraf eri la Constan-

* Zamogorje. Enumeratio stirpium magno pre-
cipitata Transilvania. Vindeholma. 1816, tom. I pag. 374;
„in oligoneis spicioneis ad pagum Salas-seped, in
S. Harosenc proprie Bliddu, Bledu, locu Toscanei,
in S. Cakd apă Toscanei, in locu Kukhajekas
in cot. Koduk ad radicum M. Boles, etc.

Redactorul respunderă: Nicolae Criste

Oferte pentru rănitii.

Iuliu Catrăușu avocat 10 fl., Călaret Mustă protosingel 1 galb., Comisar Zugrav 1 galb., George Băies 5 fl., Filip Adam 5 fl., Nasilor Bordaș 5 fl., Nicolae Brancovici 5 fl., Ioan Roman 5 fl., Ioan Bartolomei 5 fl., Ioan Postă 2 fl., Stefan Velovan 2 fl., Alecsandru Stancoiu 2 fl., Pavel Dimitrievic 2 fl., Ioan Popovici 2 fl., Alecsandru Vlașieviu 2 fl., Ioan Stancoiu 2 fl., Teodor Sirebă, Filip Miler 2 fl., Pavel Bona 2 fl., Ioan Nemoianu 2 fl., Dimitrie Bijă 2 fl., Nicolae Postă 2 fl., Eftimie Bijă 3 fl., Mateas Lichtenreuter 1 fl., 30 cr., Nicolae Andreieviciu 1 fl., un român binecuvântat 1 fl., Ioan Carpan 1 fl., Antoniu Novaceas 1 fl., Timoteiu Voivodin 1 fl., Achim Velen 1 fl., Ioan Balan 1 fl., Lazar Miciu 1 fl., Moise Peia 1 fl., Petru Babeș 1 fl., George Palcu 1 fl., Ioan Barac 1 fl., Petru Digrigoreanu 1 fl., Ioan Ghereli 1 fl., Dimitrie Dascală 1 fl., Ilie Moca 1 fl., A. Almășan 1 fl., Aron Damaschin, Ioan Mihai, 1 fl., M. Drăghina 1 fl., D. Iancoviciu 1 fl., Gavrilă Radu 1 fl., N. Novac 1 fl., Suma: totală 93 fl. 30 cr., și 2 fl. #.

Acesti bani în sumă de 93 fl. 30 cr., sănă 210 leu și 2 fl. # s'apăsa direct la societatea „Crucia roșie“ care a trimis subscrисiunii cîntău-
to 17 Decembrie, a. tr. Nr. 888.

Caransebeș 28 Decembrie 1877

Ioan Achimescu,
colecant

Bursa de Viena

din 214 Ianuarie 1878.

Metalice 5%	91 50
Opferputni, net 5% (argint)	73 25
Imprumutul de stat din 1860	112 35
Arțini de bancă	890
Argint	104 10
Galin	5 63
Napoleon d'aur (poli)	9 51 1/2
Valuta nouă imperială germană	58 80

Economic.

Sibiu, 30 Decembrie 1877 (14 Ianuarie 1878). Grădina de la Sibiu, cu o valoare de 9,400 fl. 50,00, cel mai slab 8,80 fl. Grădina este primă în valoare, — milioană fl. 6,80, cel mai slab fl. 7,20; Săcară, prima cîntăuă fl. 6,60, cel mai slab fl. 6,40, cca. 100 milioane fl. 5,20; Ovăz, prima cîntăuă fl. 12,00, cel mai slab fl. 10,00, cca. 100 cr. păna la 9 fl.; Luminări fl. 7,20; cca. 2,50 păna la fl. 3—; Luminări fl. 7,20; cca. 8,50 păna la fl. 10—; de vînd fl. 10,00.

Oradea 24 Decembrie (5 Ianuarie) Grădina fl. 6,00—5,60—5,20 Grădina cîntăuă fl. 3,90—4,00 Orză, — Ovăz fl. 5,20—5,60, Cucuruș fl. 2,20—2,50 Stîmboală fl. 3,60—3,80, Cartof fl. 2,00—2,20 Cănepe — Slinia —, Ușoare de pătră fl. 8,60—9,00 Spirit pro grad 57 Vin pro 100 litri fl. 10—12—

Timișoara: 16 fl. Fără spăză.

Oradea 27 Decembrie (8 Ianuarie) O zipeala grădine secolice sănătăunice în contragărul cîntăuă astăzi n'avenă un timp de grădini sănătăunice ca în trecut. Cu toate că în cîntăuă astăzi neînsemnante, din cînd sărbătorilor orientale și catolic, Grădina 77—chilogrami, cîntăuă fl. 6,00—10,25 cca. 100 milioane fl. 6,00—6,50, cca. 100 milioane fl. 5,60—6,20 Cănepe — Slinia —, Ușoare de pătră fl. 8,60—9,00 Spirit pro grad 57 Vin pro 100 litri fl. 10—12—

Sibiu, 16 fl. Fără spăză.

Sibiu, 1-1 Ianuarie 1878 st. n. F. Roth, m./p. pretor cercular.

Anunț.

Subscrișul mi-am transpusu cancelaria avocatalia dela Abrudu la Sibiu Strada Ureziului Nr. 25 în Etajul ilii Ali II-lea: — ceea ce prin acăsiu cu aceea observare se aduce la cunoștința onoratului public și a clientilor mei: cunca tôte causele dejă mai incorenlătate si încredințirea le voi efectua cu totă promptitudinea si conscientiositatea. —

Sibiu în 1-a Ianuarie 1878 st. n.

L. Basiliu Poppu d' Harsianu,
3-3 advocate.

Acum numai 20 cr. intrare!

Panoram'a cea mare

din piati'a Hermann in Sibiu.

In acăsta Panorama suntu mai multe reproduceri pline de efect de pre campulu de resbelu. Intre altele:

batalia cea mare della Aladja-Dagh din 15 Oct. 1877, precum si

asaltul redutie Grivita'a dela Plevn'a

executata de Români.

unde acestia s'au distinsu într'un mod foarte splendidu si s'au luptat cu adveratia viteză si despreut de mörte.

Cea din urma este un capu de opera a unui artistu si fiindu ca este copiata intru tôte dupa natura, merita prea multa a fi apreciatu.

La aceste invită cu totu respectul

Carol I. Lifka.

Visitatiorii primescu afara de acăstă côte un presentu!

Loculul este bine incaidit.

3-3